ANUL III. — Nr. 801.] O SINGURA EDIȚIE LUNI, 15 APRILIE 1891

NUMĔRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din Județe și Străinătate prin mandate poștale.
Un an in țară 30 leĭ; in străinătate 50
Șése lunĭ » 15 » » » 25
Treĭ lunĭ » 8 » 6 » 13

Un numĕr in Streinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCURESCI și JUDEȚE se primesc
NUMAI la ADMINISTRAȚIE.
Din STREINĔTATE, direct la administrație
la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
» » » III. . . . . . . 2.— leĭ
» » » II. . . . . . . 3.— leĭ
Inserțiunile și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

SAPTAMANA

București, 14 Aprilie 1891

SEPTAMANA

Alegerea de la Geestemünde în care candidează și fostul Cancelar al Germanieĭ, prințul de Bismarck, ne amintește fabula luĭ Lafontaine: *La laitière et le pot au lait.*

Inainte de a avea mandatul în mână, fostul cancelar de fier calculează deja beneficiile alegereĭ sale și pune pe reptilele care'l susțin să motiveze pe patriotismul sĕŭ luminat acceptarea acestuĭ mandat.

Toate ar fi bune, dacă în ultimul moment candidatul socialist, un biet lucrător de țigărĭ, n'ar fi ales. Și când ne exprimăm speranța de a vedea reușind pe candidatul democrațieĭ sociale în contra celuĭ maĭ periculos reacționar al veaculuĭ nostru, suntem departe de a da crezĕmînt acelora carĭ insinuează că Impĕratul Wilhelm II ar ajuta pe sub mînă pe adversarul luĭ Bismarck.

Wilhelm II-lea e prea Impĕrat și prea mare adorator al organizațieĭ sociale de astă-zĭ, pentru a pune și El umĕrul la asigurarea izbândeĭ membruluĭ unuĭ partid, a căruĭ mică țintă este resturnarea acesteĭ nedrepte organizațiunĭ.

Avem pur și simplu încredere în steaoa democrațieĭ.

*

Moltke a murit.

Lucru curios: când tovarășul mareluĭ strategist caută să învie și să se ridice la o nouă viață— care ar fi un anachronism—Moltke moare, se stinge liniștit în cabinetul sĕŭ de lucru, el care a pricinuit moartea violentă a atâtor tinerĭ.

Iată câte-va notițe biografice asupra luĭ Moltke:

Moltke, conte de Helbmith Carl Bernhart, feld-mareșal al imperiuluĭ german, șeful statuluĭ major general al armatelor germane, s'a născut la 26 Octombre 1800, la Parchim. La vîrsta de nouĕ anĭ intră în școala militară din Copenhaga. In anul 1822 era locotenent în armata daneză, dar simțind că instrucția sa militară este incomplectă, el îșĭ dete dimisiunea pentru a'șĭ continua studiile. Dupe puțin timp intră în armata prusiană tot ca locotenent, urmând în acelașĭ timp cursurile Academieĭ militare In anul 1835 făcu un voiaj în Orient, unde fu însărcinat de sultanul Mahomed de a'ĭ reorganiza armata după teoriile noĭ, și pentru aceasta obținu un congediŭ de la ministrul de rezbel prusian. Luă apoĭ parte la expedițiunea din Syria contra vice-regeluĭ Egiptuluĭ.

In anul 1847 intră în statul major al armateĭ Rinuluĭ, iar dupe zece anĭ fu numit șeful statuluĭ major al armateĭ prusiane.

In rezboiul contra Danemarceĭ (1864) el întocmi planul campanieĭ și asistă la esecuțiunea luĭ.

La 1866, în rezboiul contra Austrieĭ, planul campanieĭ din Boemia i se datorește tot luĭ; tot luĭ se datorește și marșul îndrăzneț al armateĭ prusiane îndreptat spre Olmütz și Viena. Dupe ce se făcu pace, primi ordinul *Vulturuluĭ negru* și o recompensă națională.

Tata Moltke, după cum era numit în intimitate, este considerat ca primul strategist modern. Toate planurile de rĕzboiŭ el le medita anĭ întregĭ cu o pĕtrundere adâncă. Ast-fel a fost preparat și planul campanieĭ din 1870—71.

In luna luĭ Octombre din 1870 el primi din partea luĭ Alexandru al II-lea *Ordinul St. George*, cea maĭ mare decorațiune rusească, iar suveranul sĕŭ îĭ oferi *Marea Cruce a ordinuluĭ Coroaneĭ de fier*. El a maĭ primit și alte semne de distincțiunĭ de la alțĭ suveranĭ europenĭ.

Moltke avea o mare influență în politica exterioară și vastă popularitate în țara sa. El a publicat numeroase uvraje de strategie carĭ aŭ obținut un succes colosal în lumea militară.

*

N'am intrat încă în sĕptămâna mare și cu toate aceste morții, strigoiĭ aŭ înviat.

Alegerile din țară, orĭ ce s'ar zice, aŭ dat o majoritate guvernuluĭ actual. O majoritate acestuĭ guvern păcătos prin trecutul și infam prin actele sale electorale, este o rușine pentru colegiile noastre restrânse, compuse în majoritate din clasa stăpânitoare.

Ca să facem pronosticurĭ, ar trebui să ne expunem desmințirilor pe carĭ ni le ar da faptele. De aceea ne mărginim astă-zĭ, după ce am dat câteva mostre de libertatea alegerilor actuale, să zicem guvernuluĭ:

Aĭ profitat de un moment de zăpăceală pentru a înhăța puterea; aĭ profitat de amorțeala poporuluĭ lipsit de drepturĭ și țĭ-aĭ ales o Cameră după plac, să 'țĭ fie de bine.

Noĭ însă, vom face tot ce va sta în putință pentru a te face să nu 'țĭ ticnească plăcinta, pe care — prin surprindere — aĭ pus mâna.

Neagu.

??

Astă-zĭ D. Lascar Catargiu, prim-ministru al M. S. Domnitoruluĭ, Carol I la 1866 face parte din cabinet.

Il întrebăm dar:

Ce se face cu ceĭ 12,000 galbenĭ dăruițĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresată Ministruluĭ de culte C. A. Rosetti și publicată în „Monitorul“ cu Nr. 118?

Care este așezĕmêntul de binefacere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă astă-zĭ suma dăruită?

FUNCȚIONARUL INFERIOR

Stabilitatea în funcțiune

Una din cauzele releĭ stărĭ morale și materiale a funcționaruluĭ— a celuĭ inferior maĭ cu seamă— este absoluta *nestabilitate* în funcțiunea ce ocupă, este nesiguranța în care el se află. Această nestabilitate a funcționaruluĭ maĭ este păgubitoare și intereselor Statuluĭ.

Intre reformele coprinse în programul arborat de *Adevĕrul* fiind și stabilitatea funcționarilor, credem că este nemerit a'ĭ da precădere asupra tuturor celor-l'alte cestiunĭ cu carĭ se leagă atât de strîns îmbunătățirea stăreĭ funcționaruluĭ inferior român, și de aceea ne simțim datorĭ a ridica slaba noastră voce maĭ întâĭ în privința eĭ.

Toțĭ aceĭ carĭ se ocupă cu cestiunile de interes public, fie aceĭ ce sunt în parlament, fie aceĭ carĭ trec pe la guvernămêntul țĕreĭ, fie publiciștĭ, 'șĭ aŭ adus din când în când aminte de funcționariĭ publicĭ, și uniĭ aŭ atins cestiunea admisibilitățeĭ și înaintăreĭ lor în funcțiune, alțiĭ s'aŭ gândit la stavilirea cumululuĭ, câțĭ-va aŭ atins în treacăt și cestiunea *retribuțiuneĭ*.

Până acum nu s'a realizat nicĭ una din aceste îmbunătățirĭ, dar cel puțin s'a vorbit de ele, și să sperăm că se vor găsi Românĭ cultĭ și animațĭ de dorința progresuluĭ, și vor lua sarcina de a pleda cu maĭ multă tărie și stăruință în favoarea acestor îmbunătățirĭ. Insă cestiunea de care oameniĭ noștri politicĭ nu s'aŭ preocupat câtușĭ de puțin până acum— și care cu toate acestea primează pe toate cele-l'alte — este acea a stabilitățeĭ.

Pe câtă vreme funcționarul, care este și trebue să fie unul dintre ceĭ maĭ utilĭ și maĭ importanțĭ factorĭ aĭ organisăreĭ sociale moderne, va fi la discrețiunea și capriciul tuturor superiorilor sĕĭ, maĭ imediațĭ saŭ maĭ îndepărtațĭ, pe atâta timp, el nu va îndrăzni a se gândi măcar la îmbunătățirea stăreĭ luĭ, și tot de o dată și datoria luĭ față cu societatea va fi rĕŭ îndeplinită.

Unica grije a funcționaruluĭ, maĭ cu seamă a celuĭ mic, nu este alta, în actuala luĭ situațiune, de cât de a 'șĭ asigura buna-voință și protecțiunea șefuluĭ sĕŭ, spre a'șĭ putea păstra locul. Fie cât de capabil de indispensabil și de cinstit un funcționar, acestea toate sunt considerațiunĭ de nimic; înainte de toate el trebue să fie supus și servil și să aibă prin urmare favoarea celor marĭ, ca să 'șĭ ție funcțiunea.

Avem zilnic exemple de citat de modul cum sunt tratațĭ funcționariĭ inferiorĭ în fericitul nostru Regat.

Această stare de lucrurĭ trebue îndreptată. Funcționariĭ trebue să se constitue în societate pentru a 'șĭ îmbunătăți soarta, adică să 'șĭ îmbunătățească starea materială, să 'șĭ apere și să 'șĭ asigure prestigiul lor în Stat, și cea d'întîĭ reformă pe care sunt ținuțĭ ca să o provoace este stabilitatea în toate funcțiunile publice.

C. A. Filitis

Prostituția clandestină a minorilor

Afacerea librarului N. Cosma nu e importantă numaĭ prin ea însășĭ, dând la lumină un tip de monstru social de cea maĭ odioasă specie, dar e și maĭ importantă prin faptul că va releva o sumă de fapte neauzit de imorale, căcĭ, acum după ce a fost arestat, încep a fi denunțate. Opinia publică din Iașĭ trezită ca din somnolență s'a rĕsvrătit atât contra libraruluĭ N. Cosma cât și contra caselor de prostituție clandestină. In acestea se face practica cea maĭ crudă, maĭ imorală și maĭ criminală. Cine nu știe că adese-orĭ din Iașĭ aŭ dispărut fete, fără a li se da de urmă, și tocmaĭ într'un tîrziŭ s'aŭ aflat că ele aŭ ajuns prostitute pe la Constantinopol, Marsilia și în alte bordelurĭ din Europa și America. Adevĕrul este acesta. In Iașĭ sunt numaĭ vre-o opt saŭ zece case de prostituție publică și peste 50 saŭ 60 case, unde se practică prostituția clandestină. In Tătărașĭ și în Păcurarĭ prin înfundăturile strimte ale huldițelor se găsesc nenumĕrate odăĭ mobilate, cu discreția garantată, unde felurite întîlnirĭ de prostitute dintr'o clasă maĭ nobilă și maĭ avută aŭ loc. De te facĭ pe sub seară prin asemenea locurĭ, vezĭ adesea trăsurĭ cu poclitul ridicat, carĭ se opresc și femeĭ bine îmbrăcate și cu obrazul acoperit scoborându-se și dispărĕnd în năuntru. Veciniĭ vĕd, știŭ și cunosc toate acestea; poliția de asemenea știe toate întîlnirile imorale, cunoaște asemenea case și nu'ĭ este străin lucrul că fete maĭ micĭ de 14 anĭ sunt violate de tinerĭ cavalerĭ carĭ îșĭ fac viața numaĭ în asemenea petrecerĭ criminale — și totușĭ toată lumea tace!

Este însă maĭ presus de toate un instinct de conservare, care se revoltă când un atare fapt este adus la lumina zileĭ. Opinia publică atuncĭ se trezește, sentimentele de moralitate sunt atinse și n'ar fi rĕŭ să adoptăm moravurile din Franța, unde publicul și ziaristica în special fac anchete și urmărirĭ de asemenea cazurĭ, ajutând astfel instrucțiunea pentru a pedepsi pe ceĭ culpabilĭ. De aceia ar fi de dorit ca reprezentanțiĭ preseĭ din țară să se ocupe nu numaĭ de partea politică a societățiĭ, de intrigĭ de partidă și persoane, de mahalagisme și alte netrebniciĭ, dar maĭ cu seamă să se ocupe de patologia noastră socială, desvăluind rĕul orĭ unde și sub orĭ ce formă se află și căutând mijloace de îndreptare. Ne aducem aminte cum maĭ aniĭ trecuțĭ *Pall-Mal Gazette* a dat la lumină fapte înfiorătoare petrecute în mijlocul pudiceĭ Englitere — fapte carĭ aŭ produs indignarea întregeĭ Europe. Rugăm pe toțĭ oameniĭ de inimă și moralĭ de a denunța preseĭ faptele de această natură și pedepsite de lege.

Noĭ vom reveni arătând pe larg gradul de imoralitate la care inconștient aŭ ajuns unele orașe din țara noastră, în care furnică o sumă de mizerabilĭ și mizerabile, maĭ cu seamă evreĭ și evreice, carĭ înlesnesc traficul minorilor.

Vom fi cu conștiința împăcată dând alarma pentru a se putea începe o campanie energică în potriva acesteĭ odioase instituțiĭ a societățeĭ de azĭ: *prostituția clandestină a minorilor!*

*

După ce librarul Neculaĭ Cosma din Iașĭ, inculpat pentru atentat la bunele moravurĭ asupra minoarelor de 11, 12 și 13 anĭ, a fost arestat, instrucțiunea se află pe cale de a descoperi alte fapte. Parchetul de Iașĭ se află într'o energică cercetare. Noĭ arestărĭ se crede că vor avea loc. Tribunalul se va pronunța în ziua de 13 Aprilie asupra mandatuluĭ de arestare a D-luĭ jude-instructor Alexandrescu, privitor la Neculaĭ Cosma. Precedentele inculpatuluĭ vin în greutatea sa. Vom ținea publicul în curentul acesteĭ afacerĭ.

*

In afacerea corupătoareĭ de minorĭ Țipra Herschman care a fost arestată, maĭ multe martore, victime speculate de dînsa, aŭ fost ascultate. S'aŭ relevat lucrurĭ indignătoare. Un adevĕrat trafic de carne omenească. Țipra, pe lângă că avea un bordel clandestin în Iașĭ, maĭ era și reprezentanta unuĭ mare bordel clandestin din Bucureștĭ, str. Izvoru Nr. 3.

De asemenea ea maĭ procura fete din Iașĭ pentru Roman, Focșanĭ și Brăila primind în schimb victime aduse de acolo. Ea avea o adevĕrată poliție, care privighia pe victime, le transporta din bordel în bordel, până ce multe mureaŭ părăsite prin spitalurĭ și atuncĭ le înlocuia cu alte victime nuoĭ, răpite din sînul familiilor lor. Multe familiĭ din Iașĭ de preoțĭ, de meseriașĭ și lucrătorĭ aŭ perdut fete de 14 și 15 anĭ, ce s'aŭ făcut nevĕzute și nu se știŭ nicĭ până în ziua de azĭ. Orĭ-ce plângerĭ aŭ remas zadarnice. Inregistrăm cu părere de bine arestarea Țipreĭ Herschman, ce a făcut nenumĕrate victime timp de 7 anĭ de când ține casă de prostituție.

P.

Un model de Judecător de Ocol

S'a agitat de multe orĭ cestiunea judecătorilor de pace, așa numițiĭ judecătoriĭ poporuluĭ, că ar trebui îmbunătățită soarta lor atât materialmente cât și moralmente, și cu toate acestea s'aŭ lăsat în părăsire ca una ce s'aŭ considerat de puterniciĭ zileĭ ca o chestiune secondară, cu toate că judecătorul poporuluĭ se poate zice că e magistratul maĭ înalt din țară fiind-că el judecă și condamnă saŭ dă câștig de cauză săraculuĭ care n'are la viața luĭ altă avere de cât aceia ce 'ĭ se ia, saŭ 'ĭ se adjudecă; Orĭ-ce partid când voește să ajungă la putere făgăduește între altele și îmbunătățirea judecătoruluĭ poporuluĭ, însă cum a căpătat puterea uită de făgăduelĭ și maĭ mult de nevoile săraculuĭ. Pentru ca în adevĕr să se vadă, că nimenĭ nu se interesează de soarta poporuluĭ, nicĭ autoritățile superioare locale și nicĭ chiar Ministrul de justiție care nu voește să știe, de cât numaĭ dacă are hărtiuța de licență, căpătată ca vaĭ de ea, ne vom permite a arĕta un esemplu de judecător de pace: Acum de curênd s'a numit de Ministrul Roseti un judecător de ocol la Copoŭ, (cu reședința în Țigănașĭ) județul Iașĭ, un individ numit Vasile Pontescu fost copist de Tribunal fost ajutor de judecător sub legea veche la Despărțirea V-a din Iașĭ și dat afară pentru incorectitudinĭ, fost iar copist, ajutor de grefier maĭ la toate secțiele tribunaluluĭ pentru că orĭ-ce președinte voia să scape de D-sa și tot 'l permuta, până în cele din urmă ajunsese la secția III-a biuroul tabuleĭ, acest om care atinge etatea de peste 50 anĭ, abia cu câte-va zile înainte de a fi numit judecător a căpătat licența în drept, teză scrisă pe vr'o 3 file și orĭ cine o citește cunoaște ce capacitate are, după o muncă de vr'o 25 de anĭ. In virtutea acestuĭ titlu care 'ĭ dă numaĭ prerumția de capacitate, D-l Roseti fără să se maĭ intereseze de trecutul luĭ, îl numește judecător de pace, care din câte-va acte făcute de el în exercițiul funcțiuneĭ, 'l va judeca orĭ-cine, și va vedea ce om s'aŭ dat bietuluĭ sătean să 'l judece.

E o datorie a spune că acest om V. Pontescu e cuprins de patima bețieĭ încă de când era tênĕr, în cât acum chiar în oficiul judecătorieĭ 'șĭ permite să bea vin, sub ridicolul pretext că are frigurĭ și nu poate bea apă.

Faptele comise de el sunt urmĕtoarele: a insultat avocațĭ în timpul pleduarieĭ cu cuvêntul de *obraznic*, a dat *tot el* în judecată pe impricinațĭ pentru că l'ar fi ultragiat, bruschează pe părțĭ în procese și chiar pe marturĭ adresându-le cuvinte triviale.

A pronunțat următoarele hotărârĭ, ne maĭ auzite până acum:

1) Ilie Aronovicĭ maltratează în mod grav pe Leizer Fidel pentru care este dat în judecată, însă judecătorul Pontescu pentru că a primit o balercă cu vin (specialitatea sa) de la Aronovicĭ îl achită și condamnă pe fiul și soția luĭ L. Fidel pentru că ar fi insultat pe Aronovicĭ.

2) Douĭ locuitorĭ din Hermeziŭ chiamă în judecată civilă pe M. Locher pentru costul a douĭ boĭ ce aŭ fost dațĭ la suhat și care s'aŭ pierdut, Locher este condamnat în absență la costul boilor și la

daune mult mai mari de cât s'aŭ cerut de locuitori, se face opoziţie de Locher şi la termenul ce se fixează se admite a se chema ca garanţi în cauză pe păzitorii vitelor, după care la un noŭ termen ce se fixează, fără ca procedura să fie îndeplinită şi fără ca vr'una din părţi să se prezinte, D. judecător Pontescu judecă procesul; adică respinge opoziţia şi cererea în garanţia D-lui Locher şi menţine condamnaţiunea anterioară.

3) Leiber Faibiş reclamă de la un Braunştein chiria caselor sale, se prezintă la judecată fără contract şi judecătorul Pontescu în contra legei timbrului condamnă pe Braunştein în absenţă la plata chiriei; Braunştein face opoziţie, însă la termenul ce se fixează din noŭ, nu se prezintă nici una din părţi şi procedura nu era complectă, cu toate acestea judecătorul Pontescu judecă procesul adică respinge opoziţia şi confirmă condamnaţiunea anterioră....

Credem că nu e nevoe a arăta toate actele de incapacitate comise de judecătorul Pontescu, precum şi viaţa destrăbălată de crâşmă ce o duce chiar în Tîrguşorul Ţigănaşi; e de ajuns că numai din acestea arĕtate mai sus să vadă fiecare ce fel de judecător este pus în capul justiţiei săteanului, cui e încredinţată misiunea cea mai scumpă de judecător al poporului şi al săteanului. Am dat numai acest exemplu, însă câţi judecători vor fi în categoria acestuia în întreaga Românie care lovesc în onoarea şi micul avut al poporului şi săteanului. E timpul sosit ca orĭ-ce guvern să se gândească la mĕsurile de îndreptare şi în această parte, şi când se numeşte vr'un judecător de pace să se gândească mai mult şi mai serios.

S. A.

Rugăm pe D. Ministru *ad-interim* la justiţie să orînduiască o anchetă şi se va convinge de exactitatea faptelor denunţate de noi.

La din contră, vom reveni.

DIN AUTORI GERMANI

I.

Fr. Hebel

Copilul

In cosciug s'odihnea muma, gătită pentru cea din urmă oară. Copilul intră jucând şi priveşte cu spaimă.

Cununa de flori aşezată pe pĕrul blond al mumei plăcu copilului; buchetul de flori, ce ea îl ţinea în mână avea mai multă atragere.

Incet, cu o voce blândă el zice: *„Dragă mamă, dă'mi o floare din mănunchiul tĕŭ, te voiŭ iubi atunci mai mult.“*

Şi cum nimic nu zicea muma, copilul 'şi zise: *„Ea doarme, dar când se va scula, de sigur că'mi va da.“*

Şi mergĕnd în vîrful picioarelor, el închide uşa în urma lui şi din timp în timp se duce şi ascultă la uşe dacă mamiţa lui s'a sculat.

* * *

II.

Fr. Halm

Mama surdă

Cine deschide încetinel broasca şi uşa? Cine se strecoară în casă? Este fiul, care vine aproape de muma lui surdă.

El intră cu paşi încetinel. Ea nu'l aude. Lângă cămin ea torcea. In faţa ei se duce şi încetinel îi zice: *„Mamă.“*

Şi pe când pronunţa acest cuvênt, dulce în toate limbile, ea ridică ochii şi lucru ne mai pomenit, ea nu era surdă la acest cuvînt, ea îl auzea din privire.

Cu braţele deschise la piept uşor îl strînse şi ea muma surdă părea că aude bătăile inimei lui.

Şi când lîngă fiul ei şedea, fericită, transfigurată, mĕ prinz că bătrîna aude cântând îngerii.

* * *

III.

Hoffmann de Fallersleben

Cântecul proscrisului

Urcam colina, ce o poleia soarele şi cufundai privirile mele în verdeaţa nesfîrşită: pădurea şi câmpia sunt îmbrăcate în bucurie şi speranţă.

Mĕ ţineam în picioare pe colina ce o poleise astrul de foc şi adâncii privirile mele în depărtarea pierdută 'n zare; ah! de ce nu'mi este dat de a fi cu aceia ce îmi sunt scumpi; acolo jos, dincolo de păduri.

Vai! zile fericite ale copilăriei mele, de ce nu pot face să vĕ renaşteţi iară şi să visez împreună cu voi la dulceaţa primăverilor. O privighetoare! du această murmurare acelor ce mĕ doresc, spune-le la toţi, că cu toată depărtarea sunt aproape de ei.

Du cântul meŭ, străbătând spaţiul şi salută pentru mine patria mea, o privighetoare, lasă-te să te ating. Tu cel puţin nu eşti proscrisă, eşti ferice.

Traducţiune de N. B.

CRONICĂ

STRIGOIĬ

Porecla-aceasta odioasă
E cunoscută pe la noi:
Conservatorii de la cârmă
Sunt toţi supranumiţi strigoi!

—x—

Ei fură noaptea la 'ntuneric,
Conştiinţele cetăţeneşti,
Tot ce'i curat şi onorabil
Subt cerul ţărei româneşti.

—x—

Ei fură voturi şi 'n ori-cine
De caracter vĕd un duşman;
Şi izbutiră ca să fure
Chiar mintea lui Ceaur-Aslan!

—x—

Iar ca să fie şi mai vrednici
De numele lui Catargiu,
Strigoii aŭ furat ieri noapte
Cadavrul bietului Mischiu!

Tradem

Institutul de bacteorologie

Tuberculoza

De şi timpul a fost rĕŭ, totuşi publicul a fost destul de numeros.

D. dr. Babeş spune că din toate boalele, tuberculoza e cea mai frecuentă căci a 7-a parte a omenirei moare prin ea. Această boală se află respândită atât prin oraşe cât şi prin sate şi este cel mai mare împiedicător al progresului civilizaţiunei prin aceia că oamenii de cea mai mare valoare aŭ devenit prada ei.

S'a crezut că această boală este ereditară şi că chiar de la naştere copilul poartă germenele tuberculos. Cercetările mai noui însă aŭ arătat că nu se găsesc copii născuţi tuberculoşi; însă ei pot uşor căpăta boala prin contact cu persoane tuberculoase.

In timpul din urmă marele Koch din Berlin a descoperit un remediŭ pentru vindecarea tuberculozei. Acest medicament mai are însă o altă aplicaţie destul de importantă şi anume, de a putea cunoaşte tuberculoza într'un individ presupus sănătos; pentru că ştim că această boală de multe ori stă un timp necunoscută.

S'a inoculat cu medicamentul lui Koch o serie de copii noŭ născuţi, din părinţi tuberculoşi şi dacă copilul a fost tuberculos el a avut o febră foarte însemnată.

S'a constatat însă *că toţi copii nu aŭ avut febră*, deci nu eraŭ tuberculoşi la naştere.

Urmează de aici că tuberculoza se ia mai în urmă, deci nu avem de cât a ne feri de ea.

In general tuberculoza se capătă în mica copilărie, pentru că copii până la 5 saŭ 6 ani sunt foarte susceptibili de a o primi. Deci dacă unul din familie este tuberculos poate infecta pe toţi cei-l'alţi.

Din acest punct de vedere igienic, este o *adevĕrată crimă* dacă o mamă tuberculoasă alaptează şi'şi creşte copii pe lângă ea, pentru că mamele şi gura mamei tuberculoase sunt locurile cele mai periculoase pentru viaţă şi sănătatea copiilor. Tot aşa este şi cu o doică.

Bacilul tuberculozei poate pătrunde în organism fără să fie nevoie de o rană. El poate pătrunde prin gură, faringe, amigdale ş. a.

Părinţii tuberculoşi daŭ naştere la copii slabi cari sunt foarte expuşi a căpăta tuberculoza. Aceşti părinţi tuberculoşi scuipă mult şi prin uscăciune scuipatul se usucă şi se pulverizează şi ast-fel intră în gura şi gâtul copiilor producĕnd umflare şi durere de gât. De ordinar se zice că copilul *este scrofulos*. Rĕul progresează; se capătă un catar continuŭ, ganglionii se infectează şi infecţia coprinde pulmonii. Scuipatul *fiind înghiţit* se infécteazā şi intestinele şi copilul moare atunci în primii timpi.

In caz când copilul se ameliorează şi creşte, germenul tuberculozei se încuibează la baza pulmonului şi face ca toracele şi pulmonul să nu se desvolte cât trebue. Atunci avem un piept şi pulmon caracteristic, numit *habitul tuberculos*.

Bacilul tuberculozei caută de obicei un loc bun şi liniştit unde să se poată desvolta; unde este mişcare bacilul tuberculozei nu se desvoltă. Locurile favorabile pentru creşterea microbului sunt vîrfurile pulmonilor, căci aci mişcarea e foarte mică.

Un om ce are în el germenele tuberculos, de şi în aparenţă nu suferă, este slab, pierde apetitul, respiraţia îi e scurtă, oboseste uşor, are fel de fel de cataruri; mai în urmă începe a tuşi şi a scuipa puţin sînge, asudă mult noaptea, are călduri mari, varsă sînge, alte-ori scuipă într'una.

Anotimpurile produc schimbări în mersul boalei. Alte-ori boala are un mers foarte repede şi se numeşte *ftisie galopantă*. Această ftisie cu mers grabnic se produce prin ruperea unui vas din organism, microbul intră în sînge, face noduli tuberculoşi în diferite organe d. ex. în *creer* determinând ast-fel *meningită tuberculoasă*. Omul moare în câte-va zile.

Sunt unele forme de tuberculoză precum *lupusul* ce abia acum s'a ştiut că este de natură tuberculoasă. El se produce prin aceia că microbii intră în gură, nas saŭ piele şi acolo se desvoltă superficial.

Lupuşii sunt periculoşi pentru că pot infecta.

O altă formă de tuberculoză foarte gravă este aceia ce se desvoltă *în articulaţii*, mai ales la copii.

Aceste sunt principalele forme de tuberculoză.

In privinţa gravităţii boalei, s'a observat că ea poate fi la început şi omul să moară iute şi din contra tuberculoza poate fi foarte înaintată şi omul să o ducă mult.

Ceea ce a fost mai grav şi care a făcut ca această boală să se întindă aşa de mult, a fost că nu s'a ştiut până în zilele noastre că tuberculoza *se poate lua* de la om la om. La 1868 Villemin a făcut următoarea experienţă: a luat părţi mici din plămâni tuberculoşi şi le-a introdus sud pielea animalelor mici. El a observat că după 14 zile în acele locuri s'a desvoltat mici abcese tuberculoase cari aŭ făcut după cât-va timp ca animalele să moară de tuberculoză.

Acest experiment s'a făcut şi de către D. Babeş. D-sa arată publicului 2 purcei de India inoculaţi cu părticele tuberculoase şi se vede în locurile inoculate *abcese*.

S'a făcut apoi un alt experiment. Un purcel de India a fost inoculat cu scuipat, însă nu s'a introdus sub piele ci numai s'a frecat o *mucosă* şi în acel loc s'a desvoltat un abces tuberculos. Aceste experienţe aŭ fost făcute pentru întîiaşi dată de eruditul nostru bactereolog. Aceste animale lăsate aşa, mor după câtva timp. Pulmonii lor devin caseoşi, apoi devin moi şi se prefac în o masă purulentă care ese prin bronşe.

Până la Villemin neştiindu-se natura infecţioasă a tuberculozei, oamenii nu se fereaŭ unii de alţii şi astfel boala s'a întins în linişte.

Baccilul tuberculozei a fost descoperit de Koch. *El este un mic bastonaş;* însă este unul din microbii cei mai rezistenţi. Aşa pe când alţi baccili mor în uscăciune, acesta poate trăi luni întregi. Acest lucru a fost descoperit de D-nii Cornil şi Babeş.

O altă proprietate a acestui microb este greutatea de *a se colora* pentru a putea fi vĕzut cu microscopul. Pe când ceilalţi microbi se colorează foarte uşor cu o culoare de analină oare-care, microbul tuberculozei se colorează foarte greŭ, însă odată colorat el îşi păstrează foarte mult coloarea.

Koch a fost cel d'întîi care a descoperit microbul tuberculozei şi tot el a reuşit să obţină colori pure de aceşti baccili. Pentru aceasta el a procedat astfel: Tot ca Villemin, a inoculat un animal cu părţi tuberculoase. Animalul a slăbit din ce în ce şi a murit. La autopsie a găsit în pulmoni diferite nodosităţi. Din acestea el a luat cu precauţiune o cantitate foarte mică şi a pus'o în *ser de sânge*.

Acest ser l'a pus la o căldură constantă şi la întuneric şi după o lună a vĕzut pe ser nişte mici puncte albe, care fiind observate la microscop a vĕzut baccilii.

Este greŭ de a obţine o cultură de baccili tuberculoşi pentru că *căldura neconstantă, mişcarea, lumina,* îi fac să moară.

Dacă această cultură se introduce în glicerină şi apoi se filtrează, vom obţinea un lichid de coloare roşie-brună care nu e alt ceva decât *limfa lui* Koch. In această limfă nu găsim baccili *ci numai produsul lor de secreţiune în glicerină.*

S'a dovedit că baccilul tuberculozei nu e otrăvitor numai prin el însuşi, dar mai ales prin *produsul sĕŭ* de secreţiune care e o otravă ce pregăteşte ţesăturile pentru a fi mai uşor atacate de microbi.

D. Babeş a demonstrat pentru întîia dată că baccilul tuberculozei ce asociază cu alţi microbi. Aşa s'a vĕzut copii murind de o boală oare-care, *nu de tuberculoză*. La autopsie găsim tuberculoză. Rĕmâne acum de vĕzut cum să vindecăm tuberculoza.

Ar trebui ca publicul să se îngrijească prin mijloace higienice a preveni boala, iar nu tocmai când a fost coprins de tuberculoză să ceară ajutorul medicilor. După cum s'a constatat, tuberculoza nu e înăscută cu noi, dar o câştigăm prin traiŭ rĕŭ şi neregulat saŭ prin contact cu persoane tuberculoase.

Pentru a extermina cu totul tuberculoza ar trebui ca Statul să ia aceleaşi mĕsuri draconice de izolare care s'a aplicat în veacul de mijloc pentru *lepră*. Ar trebui ca fetele tuberculoase să nu se mărite, iar oamenii şi copii atinşi de această boală să fie cu totul izolaţi de societate.

Aceste mijloace crude sunt singurile pentru a extermina această teribilă boală.

De-o-camdată însă, aceste lucruri neputêndu-se aplica se recomandă:

a) Ca bolnavii să nu scuipe prin orĭ-ce loc, ci în nişte vase anumite pentru a împiedica uscarea şi pulverizarea scuipatului.

b) Mamele tuberculoase să nu alăpteze copii, să nu 'i sărute, să 'i ţie cu totul feriţi de orĭ-ce contact cu ele atât prin ustensile cât şi prin pânzărie.

c) Persoanele tuberculoase ar trebui să nu se căsătorească. Este o adevĕrată crimă ca o fată tuberculoasă să se mărite.

Tuberculoza nu se capĕtă numai de la om la om dar şi de la animale.

Vitele tuberculoase aŭ laptele infectat şi aici este pericolul cel mai mare pen- o rumenire. Deci pentru a evita pericolul trebue a ferbe bine şi îndelungat laptele pentru ca microbii să piară saŭ cel puţin să 'şi piardă virulenţa.

Există tuberculoză şi la găini însă nu'i aşa periculoasă ca cea de la vite.

Dacă cineva *a ajuns a fi atins de boală*, apoi aci sunt mult mai puţin armaţi pentru a o combate.

D-nu profesor Babeş se pronunţă favorabil în privinţa limfei Koch însă ea trebue să fie mai întîi purificată de oare cari substanţe ce conţine, lucru ce s'a şi obţinut şi trebue apoi ca să fie administrată în doze mult mai mici ca acele prescrise de Koch.

Ast-fel întrebuinţată, limfa lui Koch poate da rezultate excelente.

Alt mijloc pentru combaterea tuberculozei a fost injecţiunile cu sânge de animale imune la tuberculoză, precum cu sânge de capră, preconizate pentru întîiaşi dată în Bucureşti de D-nu Babeş şi aplicate numai la animale.

Alte mijloace pentru combaterea tuberculozei sunt injecţiunile cu *guiacol* şi *cantaridină*, însă cel mai bun din toate acestea, rĕmâne tot limfa lui Koch.

Cu microscopul electric s'a arătat secţiuni din pulmoni invadaţi de baccilul tuberculozei. Aci se vede cum nodosităţile tuberculoase închid canalele aeriane şi ast-fel respiraţia este împedicată.

Apoi se arată baccilii tuberculozei, precum şi un microb numit *distomum*, un alt microb ce se află la boŭ şi care dă şi la om un fel de tuberculoză, apoi un microb numit filarul sângelui.

S'a arătat apoi diferite culturi de microbii tuberculozei precum şi diferite organe umane (laringe, pulmoni) atinse de tuberculoză.

Savantul profesor închee promiţĕnd că Miercurea viitoare va ţine ultima conferinţă în acest an, al cărui subiect va fi *Turbarea*.

Microb

REA DE PLATĂ

Ea vine de la moară,
Şi jos în ulicioară
Punĕnd un sac, în urmă
Nu'l poate ridica.
«Ţi-l duc eŭ! — «Cum?» — «Pe plată!»
Şi ea cu minte fată,
Mĕ şi înţelege îndată
Şi nu prea zice ba.

Eŭ plec cu sacu 'n spate,
La calea jumĕtate
Cer plata, trei sărutări,
Dar uite felul ei!
Stă 'n drum şi se socoate,
Şi-mi spune câte-toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe trei.

Cu doĕ sĕ 'nvoeşte,
Şi unul mi-l plăteşte,
Cu al doilea sĕ-mi rămână
Datoare pe 'nserat.
Dar n'am să-l vĕd cât veacul!
Şi iată-mĕ săracul
Să-i duc o poşte sacul
P'un singur sărutat!

George Coşbuc.

FOIŢA ZIARULUI *ADEVĔRUL*

[5]

RĂDULESCU-NIGER

Greşeală de adresă

(Urmare)

II

Incepeţi, D-le Nipreanu, specula! hatâr, iată chipul de activitate şi programul Teatrului, zis naţional, prin graţia Ministerului şi ajuns... speculativ internaţional prin voinţa direcţiilor. In sfîrşit la noi rănile nu se pot vindeca.

Politica absoarbe toate inteligenţile şi toate atenţiunile. Miniştrii trec, vin şi pleacă fără să aibă vreme să face ceva; iar dacă aŭ vreme n'aŭ bună-voinţă. Iată de ce staŭ de-o parte neînregimentat în nici o clică literară; iată de ce adoraţiunea D-tale pentru arte mĕ încântă, iar îndemnul de a mĕ ivi în societatea revistei aceleia mĕ lasă nehotărît, rece.....

— Orĭ-cum, dă'mi ceva... Mi se pare că a'i sfîrşit ceva, după cum îmi spuseşi.

— Da, o să'ţi citesc şi să'mi dai timpul s'o corigez şi s'o prescriŭ.

Bucata plăcu mult lui Nipreanu.

— Când mi-o dai? întrebă el.

— Poimâine.

— Atunci, poimâine la mine şi adă'mi şi ceva de iubire. Nu iubeşti?

Nu ai un ideal?

— Un ideal, da. Care din noi nu'l avem?

Dar iubire cum aşi voi-o eŭ, nu pot găsi. Azi se iubeşte în vederea unui interes, se iaŭ perechile ca să se ia; duc o viaţă, care traiŭ poate fi, dar viaţă nu, de oare-ce îi lipseşte esenţa: frumosul artistic în iubirea şi în raporturile casnice. Noi poeţii suntem oameni neîntregi pentru o societate ca cea de astăzi, ca cea din toate timpurile... Suntem imperfecţiunile lumei, astfel după cum e alcătuită dînsa, dovadă că aspirăm tot la perfecţiuni, la ce nu se poate găsi, la ce vedem cu ochii noştri, cu închipuirea noastră aprinsă, însetată după frumosul ideal... De ce să ne fi dat Natura setea aceasta, odată ce ştia bine că nici într'o parte de lume nu aşezase şi isvorul? Descurajat adese-ori, D-le Niprene, mĕ întreb ce scop are viaţa aceasta şi nu'l găsesc... Vecînice aspiraţiuni pentru o lume ce nu este, vecînice înfrângeri în lumea care este...

La ce bun, te întreb!

— Intrebare, poete. din marile întrebări ursite să rĕmâe pururea fără rĕspuns pentru noi. Aşa dar, poimâine te aştept la mine, — iată-mi adresa. Fii la orele 6 seara, ora mesei. La revedere.

— Voiŭ veni. M'ai câştigat cu prietenia D-tale.

IV

Când Romulus vesti pe Iulia Zora că a compus o poemă, aceasta bătu din palme ca un copil...

— Ia să vedem ce ai putut scri, după ce m'ai cunoscut, zise ea.

Dar Romulus îşi aminti coprinsul şi vĕzu că nu se potriveşte cu aşteptările Iuliei, care vedea, de sigur, că lucrarea era o poemă amoroasă.

— Dragă Iulio, poema mea era începută şi terminând'o, n'am făcut altceva de cât să urmez firul primei inspiraţiuni...

Te asigur însă că va fi ultima lucrare decepţionistă.

— Şi alt... ce-ai mai scris?... întrebă ea, clipind ochii cu drăgălăşie.

— Sufletul îmi e plin de tine, Iulio.... Un moment anume... şi o să se reverse în valuri de iubire pasionată... Sunt sigur că voiŭ scrie bucăţile cele mai alese... demne de tine care mi-ai ocupat simţire, cuget, activitate...

— Cu adevĕrat că mĕ iubeşti, Romulus?

— Iulio, ca poet, se pot găsi critici cari să mĕ acuze chiar că nu simţesc... Ca om, care ar îndrăzni să mĕ acuze că sunt nesimţitor şi că nu te-aş iubi, dacă acel critic te-ar vedea şi l'ai privi cum mĕ priveşti pe mine... Dinpotrivă, 'mi-ar striga atunci: îţi pricep puterea pasiunei şi versurile îţi sunt oglinda ei adevĕrată: am vĕzut'o pe aceia pe care o cânţi în ele... Doamne, frumoasă e!...

Ii luâ o mână într'ale sale şi după ce'i o sărută i-o strînse pe inima lui.

Iulia fu adânc mişcată, ca femee care poate cunoaşte şi deosebi adevĕrul de neadevĕr şi aprinderea sângelui, de izbucnirea admirativă a pasiunei, în materie de amor.

Romulus o iubea ca pe un ideal urmărit şi aflat; ea'l iubea ca pe omul pe care ea'l despărţea de tabăra comună a celor-lalţi muritori.

Ce mulţămită s'ar fi lipit de peptul lui ca mai de-aproape să simţă bătăile acelei inimi plină de poezie şi de amor!

Un singur scrupul îi opri pornirea: ideia de a se fi dat lui prea curând. Cunoştea în Romulus pe poetul, nu în destul pe om; şi omul putea pe urmă să'i ia în nume de uşurinţă repedea ei uitare de sine.

Romulus din parte-i, ar fi cedat forţei momentului; dar ştia din experienţă că un exces chiar de delicateţe este primit şi bine resplătit la ocaziune prin cuvinte care merg la inimă şi mulţumesc de o mie de ori mai mult.

In aceea zi citiră împreună, în liniştea casei mari a Iuliei, câte-va bucăţi ale poeţilor noştri fruntaşi.

Admirară *pastelurile* lui Alexandri, se entusiasmară de *patrioticile* lui Bolintineanu, lăcrimară, zîmbiră, se întristară şi rîseră, cu Deparaţianu, Zamfirescu, Nicoleanu şi Anton Panu....

O întreagă generaţiune trecu pe subt ochii lor,—a patrioţilor desinteresaţi cari aduseseră unirea, a poeţilor dintre care unii băteaŭ stîlpii unei literaturi naţionale iar alţii începeaŭ a clădi.

Şi discutând, ceasurile treceaŭ pe nesimţite....

Ce viaţă frumoasă începea pentru amîndoi... Şi el şi ea, instruiţi, apropiindu-se prin potrivire de idei, cât şi prin potrivire de simţimînte.

Şi cu toate acestea, ieşind de la Iulia, un nor de îngrijire trecu pe fruntea lui Romulus...., acelaş gând îl coprinse: dar Iulia va afla adevĕrul, identitatea deosebiiă a omului şi a poetului?

Incepuse s'o iubească. Situaţiunea avea un farmec ciudat pentru dînsul. Ar fi fost un om nenorocit ca Iulia să 'l fi dispreţuit în urmă...

Dar, nu... Poate că nu o să fie aşa. O femee şi de spirit şi de inimă ca dînsu, odată ce'l va cunoaşte cu totul îl va ierta.... saŭ alt-fel, amorul ei numai pentru poetul, ar rĕmânea un capriţiŭ, de vreme ce omul corespunsese aşteptărilor ei, dacă nu cum-va le şi întrecuse. Speranţă însă. De ce să vadă tot negru?

Se afla într'o stare foarte voioasă a sufletului când îi fu anunţat poetul Ludescu, a trea zi după vizita la el.

(Va urma)

I. RICHEPIN

STEA STINSA

Tot ce știu despre dînsa, adevĕrat, și tot ce pot să știe învĕțații carĭ știu orĭ cât de mult și tot ce vor putea ști vr'o dată, chiar cu prețul cercetărilor celor maĭ ingenioase și maĭ cu răbdare făcute este că a fost mimă, că a apărut de două orĭ în public și c'a avut, cum se zice azĭ, succes.

*

De asta, de tinerețea, de farmecul eĭ, de talentul eĭ, nu'ĭ cea maĭ mică îndoială și critica cea maĭ puțin idulgentă și-ar hîrșî de giaba dințiĭ voind să muște, fiindcă lucrul e cum se cade constatat printr'o dovadă nediscutabilă și fiindcă ne-a rĕmas proba într'un foileton pe care cineva e silit să'l proclame lapidar.

*

Dar dacă era o copilă încă saŭ dacă era chiar femee și dacă grația eĭ care făcu plăcere era ca un boboc de trandafirĭ cu făgăduelĭ dulcĭ saŭ ca o floare în toată puterea unor corole luxuriante asta n'aș putea s'o spun nimĕnuĭ și nimenĭ în lume nu ne va spune nicĭ mie nicĭ altuia.

*

Și prin ce fel de farmec și de talent seduse ea pe spectatoriĭ delicațĭ, sătuĭ, anevoe de mulțumit, carĭ o judecară favorabil, este un lucru care, până la sfîrșitul veacurilor și pentru curioșiĭ ceĭ maĭ bogațĭ în deducțiunĭ scotocitoare, va rĕmâne o enigmă vecĭnic fără rĕspuns.

*

E lesne să'țĭ închipuiască cineva că ea a fost o mimă tragică, cu masca imperială, cu aerul de zeiță, cu gesturĭ maĭ largĭ, evocând sângeroasele grozăviĭ ale familiilor fatale și înfășurându-le cu acel vĕl de frumusețe care, în statuarul antic, înbracă chiar durerea și cruzimea cu splendoare și cu eurhytmie. [1])

*

Dar iar nimic nu oprește pe cineva să'șĭ închipue că a fost o mimă comică, cu gura batjocoritoare, cu gesturĭ frumoase viĭ și spirituale, dând bobârnace părinților sgîrcițĭ, soldaților fanfaronĭ, și aprinzênd pe toate gurile rîsul nestins din pricina fulgerelor dinților eĭ uimitorĭ.

*

Și este o ipoteză dreaptă iar ca să și-o închipue cine-va mimă lascivă, o mimă de acelea carĭ, cu privirile lor lăcrămoase și galeșe, cu brațele lor deschise pentru îmbrăcișerĭ, cu burta lor tremurând și cu crupa lor tumultuasă deslănțuiaŭ în r'o sală întreagă în rut uraganul dorințelor și orgia ca nebunie a mîngâerilor.

*

Că a fost iubită, fiind amabilă, trebue s'o credem și iar trebue crezut că ea nu a rĕmas nesimțitoare dragostelor ce inspira, cu atât maĭ mult că nu se știe să fie, saŭ maĭ bine zis că nu există nicidecum o mimă care să se osîndească să trăiască ca o vestală curată, în virginitatea sa, saŭ ca o matronă înțeleaptă care șade acasă și toarce.

*

De cine a fost iubită nu'ĭ nevoe să se știe și se ghicește destul de lesne, cunoscêndu-se că ea a plăcut și bĕtrînilor și tinerilor, și senatorilor și oamenilor de sport, tutulor acelora pe carĭ jocul și frumusețea eĭ îĭ uimise, și negreșit camarazilor carĭ n'avuseseră încă vreme să pofteaască la dînsa.

*

Dar pe cine a iubit ea, din toțĭ acești amanțĭ nenumĕrațĭ, și cuĭ a fost rezervat rarul deliciŭ ca să o aibă el singur după cele doĕ reprezentațiĭ memorabile când fu posedată de admirațiunea uneĭ sălĭ întregĭ, e un secret pe care l'a dus cu dînsa pe și care nimenĭ nu 'l va pătrunde în nepĕtrunsa noapte a inimeĭ eĭ stinse.

*

Poate că a fost un patrician tînĕr și frumos care, încărcând'o cu sesterțĭ, îșĭ plătise această mâncare scumpă și care în amanta aceasta d'o noarte, găsi mângâerea existențeĭ luĭ plictisite și mohorîte și prinse iar gust pentru bucuria d'a trăi simțind'o chiar pe ea așa de veselă că se dă și gata să trăiască pentru el până va murí.

*

Poate iar c'a fost vre-un tovarăș de Circ, un luptător cu fiarele sĕlbatice, un gladiator, o brută superbă și vînjoasă, în care ea să fi întîlnit pe stăpânul, pe bărbatul tare, și a căruĭ dominațiune s'o fi gustat ea cu dulceață, cu frica d'a'l vede mâine'căzênd roșu pe arenă, îmbrățișat d'o fiară, sărutat de tăișul uneĭ săbiĭ.

*

In lumina crudă a unuĭ vers d'a luĭ Juvenal, în insinuarea uneĭ epigrame a luĭ Marțial, maĭ are cineva dreptul să 'și-o închipuiască disprețuind asprul cult al luĭ Priam și împărțășind cu nobila soție a unuĭ consul, cu o mînă ca și ea, Syriană, Thesaliană, Gaditană, sterpele leșinurĭ unde subtilul Eros este un zeŭ care nu maĭ are sceptru.

*

Insă toate acestea are cineva dreptul numaĭ să și le închipuiască și nimic nu autoriză a afirma și nicĭ un comentar nu poate să le facă să țîșnească din text, care cu toate acestea e așa de limpede, așa de viguros exprimat, așa de hotărîtor, care ne spune că gingașa a existat, că a fost mimă, că s'a arătat de doĕ orĭ în public, și c'a avut, cum se zice azĭ, succes.

*

Ah! cât de mult m'am gândit la lucrul acesta, cu ochiĭ pe text, din ziua când mi-a izbit ochiĭ pe neașteptate, pe când rĕsfoiam alene cartea aceea veche de epigrafie, pe marginile căreia maĭ multe generațiĭ de învĕțațĭ mîzgăliseră arabescurĭ de note amestecate cu prescurtărĭ!

*

Și de câte orĭ o să vĕ gândițĭ și voĭ negreșit, ca și mine, la acele patru vorbe evocătoare, după ce vĭ le voiŭ destăinui eŭ, și când vețĭ auzi, rostindu'le, ca și mine, cum se deșteaptă toată lumea adormită pe care o înviază ele, toată lumea din timpul decadenței romane, toată acea lume al căruĭ sânge îl avem noĭ încă în artere și quasi memoria atavică!

*

Fiindcă, cum sîntem noĭ născuțĭ, și crescuțĭ cu măduvă latină și chiar ceĭ maĭ proștĭ, îndopațĭ, încă din copilărie, cu citirĭ latine, și fiĭ de Gallo-Romanĭ, pentru noĭ nu e sforțare ca să maĭ trăim viața acestor strĕbunĭ și când îĭ citim miile de amănunte se pare că sîntem pe cale, nu să le descoperim, ci să ni le amintim.

*

Și astfel o vețĭ vedea, vi se va părea că o vedețĭ, saŭ maĭ bine zis că o vedețĭ iar, pe micuța mimă de care vĕ vorbesc și de care nu știŭ nimic, drept vorbind, nimic maĭ mult decât d-v, nimic maĭ mult decât orîcine și despre care nimenĭ în lume nu va ști nicĭ o dată nimic maĭ mult, decât că era mimă, că a apărut de doĕ orĭ în public și că a avut, cum se zice azĭ, succes.

*

Și cu toate că nu vețĭ ști nimic maĭ mult nu vĕ vețĭ putea înoi nicĭ de existența eĭ, nicĭ de tinerea eĭ, nicĭ de farmecul eĭ, nicĭ de talenul eĭ, fiindcă lucrul este cum se cade constatat printr'o dovadă nediscutabilă departe de orîce critică rĕŭ voitoare și fiindcă ne a rĕmas proba într'un foiston pe care e cineva silit să'l proclame lapidar.

*

Lapidar în înțelesul strict al cuvîntuluĭ, săpat pe o piatră mormîntală, dar fără altă indicație (fiindcă numele moarteĭ e șters, afară de doĕ litere care'l feminizează,) lapidar și smplu și glorios este epitaful micuțeĭ mime necunoscute despre care se zice în patru cuvinte: *bis saltavit et pacuit* (de doĕ orĭ a mimat și a plăcut) și atâta tot.

*

Atâta e tot și e destul, nu 'ĭ așa? pentru ca rostirea acestor patru vorbe evocatoare să deștepte toată lumea adormită pe care o înviază ele și pentru ca să cunoască drăgălașa asta, frumoasa asta, dulcea asta, și pentru ca să placă încă dupe cum a plăcut într'o vreme și pentruca cinevă să fie vecinicul neputincios și nebunește amorezat dupe dînsa?

I. S. Spartali.

1) Proporție frumoasă.

TATĂ

L-a isprăvit. Sunt anĭ de zile
De când a-atâta rîvnă scrie...
Și-apleacă fruntea și-l sărută
Intinerit de bucurie.

Lăcrămioră de fericire
Desmeardă ochiĭ sĕĭ volumul.
A cugetărilor comoară
Ce staŭ în slove, cu duiumul.

Din trupul luĭ slăbit de lipsurĭ
Orĭ-ce durerĭ sunt dispărute
Când urîns de dragoste nebună
Vrea ear' copilul să-șĭ sărute.

Dar mâna luĭ tremurătoare
Atinge lampa de pe masă
Și sfărâmându-se, lichidul
Peste comoara luĭ se varsă

Și-o clipă e destul ca focul
Cu limba-ĭ lacomă să pască
Gândirĭ o vieață zămislite
Ce poate n'or să se maĭ nască.

Nebun, durerilor nebune
Iși spune visele trecute,
Iși strânge iar' copilu'n brațe,
Incepe iarăși să-l sărute

. . . .

Din fiŭ și tată nu maĭ este
De cât mormanul de cenușă,
Când pașĭ greoĭ s'aud afară
Iar pompieriĭ bat la ușă.

Eugen Vaian.

Compania de Gaz din București

Avis

Compania de Gaz face cunoscut, că primind un mare asortiment de lustrurĭ, de bronz și de cristal, lămpĭ de sufragerie, lămpĭ de vestibul, lyre și alte aparate de iluminare, precum și furnourĭ pentru gaz, învită pe Onor. Public să bine-voiască a visita biroul nostru din Calea Victorieĭ Nr. 94, unde se află expuse modele de toate aceste obiecte.

Direcțiunea.

CUM A MURIT MOLTKE

Iacă amĕnuntele ce se daŭ în privința ultimelor momente ale mareșaluluĭ: după cină a cerut să se cânte la piano, apoĭ a jucat whist. Simțindu-se, rĕŭ a întrerupt partida și a trecut într'o cameră vecină. Lipsa sa prelungindu-se, rudele sale neliniștite s'aŭ dus după dênsul; eĭ l'aŭ găsit slăbit; l'aŭ condus în camera de culcare, unde nu a întârziat să expire. Catastrofa s'a întâmplat într'un mod cu totul pe neașteptate; crisa finală nu a ținut de cât 3 minute.

Ultime Informații

1 Maiŭ va fi serbat de socialiștiĭ românĭ în întâia și a doa zi de Paștĭ.

Manifestanțiĭ vor porni din grădina Cișmegiuluĭ cu muzicĭ și drapelele lor și vor merge în liniște la *Vila Băicoianu* de lîngă Filaret unde va avea loc serbarea.

Biletele, frumos ilustrate, costă *un leŭ* și daŭ dreptul, afară de intrare, la o jumĕtate kilo vin saŭ o bere mică.

Pentru femeĭ s'aŭ făcut bilete cu prețul de 50 banĭ.

Numĕrul biletelor emise până acum e de zece miĭ.

—✻—

Cu începere de mâine brutariĭ vor vinde jimbla 35 banĭ și 30 banĭ pâinea.

Primăria a luat mĕsurĭ ca să vîndă kilogramul de jimblă cu 30 banĭ și pâinea cu 25 banĭ.

—✻—

Aseară, în întrunirea sĕptĕmînală de la Clubul munitorilor din strada Bibescu-Vodă, socialiștiĭ aŭ hotărît să ție Joĭ seara o mare întrunire publică în care să se facă propagandă pentru *votul universal, ziua de opt ore, repausul de Duminecă* și să se vîndă bilete pentru serbarea internațională de la *1 Maiŭ* (21 Aprilie curent).

Până acum nu s'a hotărît sala în care se va ținea întrunirea, dar probabil va fi tot sala Orfeŭ.

—x—

A VI-a conferință publică a D-luĭ Dr. Babeș va avea loc Mercurĭ la 17 ale c. seara la *9 ore* și va trata despre *turbare.*

Bilete de intrare se capătă la institutul de bacteriologie secția chimică, începênd de azĭ.

—✻—

Primim o broșură intitulată: **Brossage des granulations conjonctivales combiné aux parasiticides**, de D. Dr. *N. Manolescu*, profesor d'ophtalmologie la Universitatea din Bucureștĭ.

Autorul afirmă că prin periere unită cu parasiticide a obținut cele maĭ bune rezultate de vindecare în conjuctivita granuloasă.

Metoda este scoasă la lumină și practică de aproape treĭ anĭ de D. Dr. Manolescu la spitalele din Bucureștĭ.

D-niĭ doctorĭ de Wecker din Paris, Gr. Petrescu și E. Fischer din Bucureștĭ și Kugel din Sofia, carĭ aŭ pus la încercare această metodă obținând tot asemenea rezultate de vindecare în această rea boală de ochĭ.

ULTIME TELEGRAME

VIENA 13 Aprilie.—Comitetul Burseĭ a însărcinat o comisiune să examineze propunerile depuse la Cameră asupra impozituluĭ operațiunilor de bursă.

Raportul se va citi în ședința solemnă a comitetuluĭ.

VIENA, 13 Aprilie. — Regele Milan a plecat după amiazĭ la Paris.

PARIS, 13 Aprilie.—D. Laur va cere guvernuluĭ să suspende taxele de vamă asupra griurilor streine spre a se apăra în contra neîndĕstulăriĭ recolteĭ în Francia.

PARIS, 25 Aprilie.— O perchiziție făcută în timpul dimineței la maĭ mulțĭ membriĭ aĭ fosteĭ ligĭ a patrioților a făcut să se descopere niște documente foarte însemnate, carĭ probează că liga nu a încetat de a funcționa.

FOIȚA ZIARULUI „ADEVĔRUL" (117)

CHARLES MEROUVEL

MORȚI ȘI VII

XXI

Consultație medicală

Insă obrazul fostuluĭ sĕŭ client nu dovedea nicĭ un gînd rĕŭ. Din potrivă, părea binevoitor.

In fond Campayrol nicĭ nu era timid nicĭ nu tremura.

El nu semĕna cu oameniĭ carĭ se sperie de umbra lor.

Se potoli repede.

Cutezanța este o putere.

— Vĕd cu plăcere, zise el, că voiajurile 'țĭ-aŭ reușit, scumpe domnule, și te felicit. Acum aĭ ajuns stăpân peste Boissy și proprietatea aceasta nu e de disprețuit.

— Da, așa e, și unu și altu ne-am înbogățit, zise Dambert; ast numaĭ că între d-ta, doctore, și mine, este o deosebire...

— Averea prea mare a d-tale, zise Campayrol cu modestie.

Americanul nu contestă.

— Asta maĭ întîĭ și pe urmă averea.

— Cum?

— Averea mea s'a făcut fără merit mare din parte 'mĭ, poate, dar cinstit. Aĭ putea zice tot astfel despre d-ta?

— [illegible]

— Fiĭ liniștit, doctore! Am trebuință de d-ta și eŭ și am să mĕ plâng peste măsură de purtarea d-tale, cu toate acestea nu trebue să te temĭ de mine.....

pentru moment...

— A! pentru moment!.. Și maĭ târziŭ?...

— Purtarea mea va atîrna de a d-tale.

— Așa! îmĭ place franchețea.

— Viĭ dintr'o țară unde franchețea e o profesiune, rĕspunse Dambert. Atât numaĭ că în țara aceea, doctore, omul nu nimic de la justiție, ci face el singur. Acesta 'l cel maĭ bun mijloc.

— Și de gînd să 'l puĭ în practică?

— Nu 'țĭ ascund.

— Imĭ plac caracterele hotărîte și d-ta mi-aĭ plăcut totdauna, zise Campayrol.

Pendula bătu 11 ore.

— Nu cumva 'țĭ e foame? întrebă Americanul.

— Dar...

— Altă dată aveaĭ o poftă minunată.

— Ș'acum mĕ fălesc tot așa.

— Sănătatea d-tale pare solidă?

— E perfectă.

— Nicĭ a mea nu are cusur, zise Dambert.

— Insă scrisoarea d-tale...

— Iți spunea d'un bolnav....

— Tocmaĭ.

— Boala e numaĭ în suflet.... Și d-ta poțĭ mult ca s'o vindecĭ... E vorba de o maladie morală.... și să mĕ crezĭ că asta nu 'mĭ tae pofta de mâncare.

— Bine de tot.

— Socotesc dar că veĭ primi bucuros să dejunezĭ cu mine.

Campayrol strînse buzele.

— Nu 'țĭ am spus că nu aĭ de ce să te temĭ de mine? zise Dambert.

— Deocamdată!

— Cine poate rĕspunde de viitor? Eŭ trebue să aflu ceva de la d-ta... Numaĭ d-ta îmĭ poțĭ spune ce 'mĭ trebue să știŭ... Trebue dar să 'țĭ păstrez și spiritul și corpul neatins... Primește fără frică...

— Fie.

Americanul zise iar:

— Ș'apoĭ, eŭ nicĭ odată nu 'țĭ am dat dreptul să te îndoeștĭ de onoarea mea! Eĭ bine! pe onoarea asta, îțĭ jur că, dacă nu ne vom putea înțelege, în ziua când îțĭ voiŭ declara rezbel, și ziua aceea poate că nu 'l departe, te voiŭ înștiința cu doĕzecĭ și patru de ceasurĭ maĭ nainte.

— Eștĭ încântător.

Negrul sta cu obrazul lipit de geamurĭ.

Stĕpînul îĭ făcu un semn.

Pepe intră urmat de un alt servitor.

Amîndoĭ aduceaŭ o masă pe care eraŭ puse doĕ tacâmurĭ.

Un vin auriŭ tremura în sticle; farfuriile eraŭ de porțelan fin; pe un taler de argint era o jumară frumoasă aurie.

— Șezĭ colo doctore, și fiĭ fără teamă! zise streinul arătând maiorului un scaun.— 'Mĭ-ar părea foarte rĕŭ dacă 'mi-aĭ lipsi pentru o pricină saŭ pentru alta.

Și ca să 'l îndemne, îșĭ umplu un pahar cu vin, puse pe farfurie jumĕtate din jumarĭ, bĕu și mîncă.

— Vezĭ că nu ețĭ în nicĭ o primejdie! zise el.

Servitoriĭ ieșiseră.

Numaĭ arapul sta la spatele stĕpînuluĭ sĕŭ, cu un șervet pe braț.

Campayrol se uita la dînsul cu oare care interes.

Negrul acesta colosal semĕna cu un câine box gata să sară la cel maĭ mic semn asupra luĭ.

— Acum putem vorbi, zise Dambert, și dacă 'ĭ vorba de nătărăul ăsta, să nu te sfieștĭ de dînsul. El îmĭ cunoaște a facerile și nu avem secrete unul pentru altu.

Nu 'ĭ așa, Pepe?

Arapul îșĭ arătă dințiĭ albĭ ca laptele.

I-am scăpat viața acum cincĭsprezece anĭ, zise Dambert. Vreo șase nemernicĭ săriseră ca să'l omoare, așe voinic cum îl vezĭ. Era pe jumĕtate mort. Din ziua acea nu ne am maĭ despărțit.

Pot să 'ĭ zic să te sugrume, de și n'aș da doĕ parale pe pielea d-tale, și dacă ia-ș porunci să nu s'atingă de nicĭ un fir de pĕr măcar d'al d-tale, nu s'ar atinge.

Nu'ĭ așa Pepe?

Negrul făcu semn că așa este.

— Vezĭ d-ta, zise Dambert, pecând Pepe îĭ lua farfuria pe care mîncase, mĕ hotărîsem să nu maĭ calc nicĭ odată în Francia, cu toată dorința puternică care mĕ sârguia. Insă cu cât trecea vremea doĕ ideĭ prindeaŭ rădăcină în capul meŭ, doĕ ideĭ carĭ semĕnaŭ cu o înștiințare de sus. Eŭ tot maĭ am superstițiĭ cum aveaŭ oamenĭ într'o vreme...

Ieĭ o cotletă?

— Bucuros.

— Și din piureul ăsta de cartofĭ?

— Cu plăcere.

— Cartoful e tot ce 'l maĭ prost, maioruIe... Insă eŭ cred că nu se va inventa nimic maĭ bun.

— Aĭ dreptate! Și acele doĕ ideĭ?...

— Intiia idee este că dacă țiŭ să maĭ vĕd pe d-șoara de Charnay încă tînĕră, trebue să mĕ grăbesc. Trebue să fie cam de patruzecĭ de anĭ acum.

— Așa e, însă când aĭ vedea-o nu'l i-aĭ da atâția anĭ.

(Va urma)

CURSELE VAPORELOR DE POSTA PE DUNARE

CURSE IN JOS: —:o:—

Dela Orşova . . .	Sâmb.	4^{30} p.m.	Luni	4^{30} p.m.	Joî	4^{30} p.m.
« Severin . .	«	7 «	«	7 «	«	7 «
« Brsa-Palanca.	«	8^{40} «	«	8^{40} «	«	8^{40} «
« Radujevatz .	«	10^{15} «	«	10^{15} «	«	10^{15} «
« Gruia . . .	«	10^{40} «	«	10^{40} «	«	10^{40} «
« Calafat . .	Dum.	12^{30} a.m.	Marţ.	12^{30} «	Vin.	12^{30} a.m.
« Widdin . .	«	1^{45} «	«	1^{45} «	«	1^{45} «
« Lompalanca	«	4 «	«	4 «	«	4 «
« Bechet . .	«	6^{35} «	«	6 «	«	6^{35} «
« Rahova . .	«	7 «	«	7 «	«	7 «
« Corabia . .	«	9 «	«	9 «	«	9 «
« Nicopolî . .	«	10^{40} «	«	10^{40} «	«	10^{40} «
« Măgurele .	«	11 «	«	11 «	«	11 «
« Zimnicea .	«	12^{5} p.m.	«	12^{50} p.m.	«	12^{50} »
« Şiştov . . .	«	1^{30} «	«	1^{30} «	«	1^{30} «
« Ruaciuk . .	«	4^{45} «	«	4^{45} «	«	4^{45} «
« Giurgiŭ (Sm.)	Lunî	3 a.m.	Merc.	3 «	Sâm.	3 a.m.
« Turtukaia .	«	5^{15} «	«	5^{15} «	«	5^{15} «
« Olteniţa . .	«	5^{30} «	«	5^{30} «	«	5^{30} «
« Călăraşî (or.)	«	5^{30} «	«	5^{30} «	«	5^{30} «
« Silistria . .	«	7^{30} «	«	7^{30} «	«	7^{30} «
« Ostrov . .	«	8 «	«	8 «	«	8 «
« Cernavoda .	«	11 «	«	11 «	«	11 «
« Hârşova . .	«	1 «	«	1 «	«	1 p.m.
« Gura-Ialomiţ.	«	1^{30} «	«	1^{30} «	«	1^{30} «
în Brăila . . .	«	4^{30} «	«	4^{30} «	«	4^{30} «
« Galaţî . . .	«	5^{30} «	«	5^{30} «	«	5^{30} «

CURSE IN SUS:

Dela Galaţî . . .	Marţî	9 a.m.	Joî	9 a.m.	Dum.	9 a.m.
« Brăila . . .	«	10^{24} «	«	10^{24} «	«	10^{24} «
« Gura-Ialomiţ.	«	2^{20} p.m.	«	2^{20} p.m.	«	2^{20} p.m.
« Hârşova . .	«	3 «	«	3 «	«	3 «
« Cernavodă .	«	6 «	«	6 «	«	6 «
« Ostrov . .	«	9 «	«	6^{44} «	«	9^{44} «
« Călăraşî (or.)	«	7 «	«	7^{30} «	«	7^{30} «
« Silistria . .	«	11 «	«	11 «	«	11 «
« Olteniţa . .	Merc.	2^{30} a.m.	Vin.	2^{30} a.m.	Lunî	2^{30} a.m.
« Turtukaia .	«	2^{45} «	«	2^{44} «	«	2^{44} «
în Giurgiŭ (Sm.)	«	6 «	«	6 «	«	6 «
Dela Giurgiŭ (Sm.)	«	10^{10} «	«	10^{40} «	«	10^{40} «
« Rusciuk . .	«	11^{30} «	«	11^{30} «	«	11^{30} «
« Şiştov . . .	«	2^{45} p.m.	«	2^{45} «	«	2^{44} p.m.
« Zimnicea .	«	3^{15} «	«	3^{15} p.m.	«	3^{14} «
« Măgurele .	«	5^{40} «	«	5^{40} «	«	5^{40} «
« Nicopolî . .	«	5^{50} «	«	5^{50} «	«	5^{50} «
« Corabia . .	«	7^{40} «	«	7^{40} «	«	7^{40} «
« Rahova . .	«	10^{25} «	«	10^{24} «	«	10^{24} «
« Bechet . .	«	10^{40} «	«	10^{40} «	«	11^{40} «
« Lompalanca	Joî	4 «	Sâmb.	4 a.m.	Marţî	4 a.m.
« Widdin . .	«	6^{45} «	«	6^{45} «	«	6^{44} «
« Calafat . .	«	7^{15} «	«	7^{15} «	«	7^{14} «
« Gruia . . .	«	10 »	«	10 «	«	10 «
« Radujevatz .	«	10^{15} «	«	10^{15} «	«	10^{14} «
« Brsa-Palanca.	«	12 p.m.	«	12 p.m.	«	12 p.m
în Severin . .	«	2^{30} «	«	2^{30} «	«	2^{30} «
Dela Severin . .	«	3^{30} «	«	3^{30} «	«	3^{30} «

Cursele vaporuluî local între Galaţî-Renî-Tulcea-Ismail

PORNIRE IN JOS:

De la Galaţî la Renî-Tulcea-Ismail: Marţî, Joî şi Duminica la 8 ore dimineaţa.

PORNIRE IN SUS:

De la Ismail la Tulcea-Renî-Galaţî: Mercurî, Vinerî şi Lunî la 8 ore dimineaţa.